

ЖЕРТВИ.

Мей Біс.

"Не вуголь се палять ся, а життя робітників..."

Сверкаючи, джоржачі "святая" шпалок освітлювали їх зачернені вуглем лики, коли вони стовпили ся в одній громаді та говорили притиснувшись голосом про події, що отже случили ся. Близько них була поміст майні лежала голова чоловіка, зачернена і обвалена кровю. Дальше поза нею лежала рука, а її пальці ще дотикали корчиди ся. З під кули недалеко опавшого лупка (світлу) текла в їх напружені поглядки маленька червона струя. Вони відчували ся від неї все дальше і дальше, поки аж не збили ся з одної кули під притиснутою стіною, а струя все так сама сльозувала за ними все дальше.

Вони знали, що мусять вмерти, жадно людська сила не може їх вратувати від убійчих газів, що повалили за ними. Але страх у їх очах не був лиш самим страхом перед смертю...

Наймолодший, чотирнадцятилітній хлопчик вткнув свою руку у руку свого батька.

— Напишем до неї, — сказав, — і до дітей.

"Пиши", — воркнув недоволено батько. — Пиши. Що маємо їй сказати? Чи скажемо їй, як наситили шість писків, коли в неї нема нічого, нічого?..

— Ми можемо сказати їй, — сказав хлопчик відважно, хотів страх у його очах побільшувати ся, — що ми не боїмо ся смерті.

Чоловік почав шукати у своїй кишені за оліїєм. Інші пішли за його приміром.

— Я не страхую ся перед смертю, — говорив батько, але бог мені свідком, що бою ся лиш того, що вона мусить жити.

Поприкрикали на вузкім просторі і, розстеливши якомога найлучше на килинах, на дивках та на гладких кавалках лупка кавалочки паперу, що могли їх найти у своїх кишенях, злічили на них писати.

Через довгу хвилину тревала неперервана мовчанка і чути було лиш тяжкий віддих людей з миру того, як воздух ставав тяжчий, та драння оліїєви, коли їх отяжілі пальці порушали ся незручно, але швидко, ідучи на перегони із смертю.

І хотіли вони добре знати, що се їх працюдавець через жадобу зисків зробив майну смертньою лапкою, все таки у них стах, що писали їх до своїх найдорожших, не було ні слова горечі ні досади.

Покі скінчили писати, один з них покотив ся та дихав важко з браку воздуха. Вони не намагали ся помагати йому. Вони знали, що тим вони лиш погрожували би його муму. І коли він остаточно успокоїв ся, та лежав з викривленим лицем і витисненим язиком, тоді їм стало трохи легше. Вони знали, що він вже вмер.

Хлопчик сильно дригав. Кожен віддих був тяжчий, чим попередній. Відвернув ся злегка від йогомершого та гляді на батька.

— Я напишу їй, аби з'ужила мене одіне на других дітей, — прошептав. — Вона сего не зробить, як я їй не скажу, а...

А на дворі, озарени яскравими раними лучами сонця, плакали жінки.

А в одній з найкоштовніших палат недалекого міста сиділи при смачнім сніданю один мушкетер та з насупленим лицем реверсив над новинами, що їх отже дістав через телефон.

Глузу почерез стіл на гарно намальовану куклу, задля якої недавно розвів ся з жіночкою своєї молодости та воркнув:

— Се буде мене коштувати отидну суму грошей, аби сю майну припровадити назад до порядку та розпочати наново в ній роботу.

БЕРЛІН, 28 липня. — Делеші довго стій, що в Штрабургу, столиці Алязкі вбухили заворушення. Цивільна людність мала стучки в кількох місцях з французькими військовими властями. Причин тих заворушень не подають.

АМЕРИКАНСЬКИЙ СЕНАТОР КАЖЕ, ЩО ЛІГА НАРОДІВ МАЄ СЛУЖИТИ ДЛЯ БОРБИ З РЕВОЛЮЦІЯМИ.

Десятя точка конституції Ліги Народів звучить:

"Члени Ліги приймають ся шанувати і охороняти проти зовнішньої агресії територіальну цілість і існуючу політичну незалежність всіх членів Ліги. В разі такої агресії, або в разі загроженні і небезпеки подібної агресії, рада має вказати, яких средств належить ужити, аби сі зобовязані були виконати".

Здає ся, що ця точка є невиправдані і треба би розуміти, що Ліга буде боронити народи перед утратою незалежності. Тимчасом поспукаймо, що сказав про сю точку американський сенатор-Гичкок, котрий з-раме ні правительств старав ся з'єднати для Ліги Народів тих сенаторів, котрі добачували в Х точці обмежені Залучених Держав в їх амбіціях на експанзію.

Він так висвітлює Х точку, навізуючи її до більшовицької революції на Угорщині:

"Власне для того рада обставин Ліга Народів мусить бути утворена. Я думаю, що повстане на Угорщині вказує на потребу, якогось контролюючого впливу, в році Ліги Народів. Ліга буде ділати яко машина в поадогуюче повстань в році угорського".

Такими словами схарактеризував ціль Ліги американський сенатор. Він сказав недоволено, що цілію Ліги є стояти на сторожі капіталістичних інтересів проти повстань у всіх краях робітників. З Ліги Народів-таким робом стає Ліга капіталістичних правительств.

ОСУДЖУЮТЬ МИРОВОЙ ДОГОВІР.

Соціалістична преса Франції односторонно осуджує мировий договір, як імперіалістичний в найгіршій значині того слова.

В "Маніте" з 9-го липня читаємо:

"Війна о право скінчила ся, принаймні на західнім фронті — коли-ж на другім кінці Європи проти робітничих рєзублик сходу, війна триває дальше з подвійною безсоромністю. Що-ж знов до "справедливого мира", то найбільш сніп і вірнучі бацуть нині, що се є в дійсности мир перемоги, захланности і імперіалізму та невірности.

Французький пролетаріят відмовляє свого підпису. Договір є гвалтом заданим правам народів, як рівнож він проти найелетментарної моралі.

Жадний соціалістичний посыл, без цілковитого вирішення ся своїх переконань, не може ратифікувати своїм голосом дипломатичний акт, котрий історія буде розглядати, як кримінальне зломане даного слова, як гвалт проти моралі і прав.

В "Популяр" Жан Лонгет говорить:

"Се є антитеза "справедливого і тревалого мира", котрого домагали ся народи, що проливали свою кров, роблячи великі посвяти. Се є мир гвалту і так-демплячий ся, як і мир з Тісїт, Відня, Франкфурту і Берестя-Литовська; як зауважує характеристично М. Жекс Бейнвіл, "Він зробив німецький нарід — народом невірників".

Серед численних демонстрацій зі сторони французьких робітників проти мирового договору, на особливу увагу заслугоує демонстрація "езіліничних робітників". На своїм річнім конгресі, на котрім делегати рєпрезентували околдо 237.000 незлічничних робітників, вони одно голосно ухвалили протест проти мирового договору, "накиненого на побіджений нарід дипломатією коаліції".

ТОРГОВЛЯ З РОСІЄЮ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ВІЛСОНА.

ПАРІЖ, 19 липня. — В Паризі нетерпеливо очікують відповіді президента Вилсона на питання американської делегації на мирову раду в справі висеня закаузу торгівлі з Росією. Французи :адають заведення

ембарго, але на те треба згоди президента Залучених Держав і його слово може бути рішачим.

Решта параграфу мирового договору з Австрією буде доручена австрійським делегатам в понеділок. Вони будуть мати "десять днів часу" до рішення, чи підписати мир.

Рейнська комісія мирового ради дала заяву німецькому правительству, що населене над-рейнських провінцій буде мати повну політичну, економічну, просвітну і релігійну свободу підчас окупації того краю союзним військом. Німці недавно висловляли боязнь, що союзники будуть старати ся, відчужити надрейнське населене від решти Німеччини.

СПОДНОТЬ СЯ, ЩО ДЕБЕ БУДЕ ВИПУЩЕНИЙ.

ВАШІНГТОН. — Президент Вилсон і генеральний прокуратор Палмер займають ся справою Дебса, Розі Пастор Стокс і Катерини Річардс О'Гер, котрі були заздужені на підставі за-квіна про шпіонажу за перешкоду в мобілізації війська.

З ліберальної і радикальної сторони був сильний натиск на президента, щоби він дав генеральну амністію. Але підчас завіщення орудж, і заріз перед підписанем мира всі ті заходи показали ся безуспішні.

Тоді пішла чутка між соціалістами про те, що Дебс буде оголошений кандидатом на президентіа сеї осені. Урядники вайшingtonського правительств залявляють, що до того часу Дебс буде ув'язнений.

Дорадники президента радять йому оголошити генеральну амністію і кажуть, що таким способом можна буде заспокоїти невдоволене, яке видно в робітничих кругах по всім краю.

ПРИВЕРТАЮТЬ КРИПАЦТВО НА СИБІРІ.

У владивостоцьким "Ширім Слові" з дня 24 червня читаємо в статі "Кроки назад" слідує:

"Революційні здобутки народа сходять на нівець, що не день, то громадське життя робить крок назад і нарешті ми вертаємося до кріпацтва. Не так давно з'їзд промисловців винис побажання, аби влада повернула з війська до заводів робітників фахові, а також, щоб Уряд надав право промисловцям віддавати у військові робітників, котрі будуть не владобі господарям. Чи добусть ся промисловці свого, чи ні — не відомо, але це явище характерне тому, що малое справки бажаючі промисловці; робітництво поволі, день за днем страчує не тільки економічні здобутки, але й право людини, робити ся замах, аби повернути людину до стану худоби, життям котрої має право розпоряджати ся господар. Замах дуже небезпечний, бо не може бути, щоб людина дозволіла розпоряджати ся собою, як худобою. Це сучасні події показують, що з людьми поводити ся, як худобою не можна. Народ не піде до кріпацтва, чи то його буде правозе з фізичними прикметами, чи тільки економічне. Держати народ у темряві і економічному рабстві — час сей пройшов і як би не старались повернути колесо життя назад — даремна річ: цим можна загальмувати його рух, але не спинити: від час же гальмування страчуєт ся сила людей. Це і є єдиний наслідок жартів з колесом життя.

Качановський".

Гейвуд випущений за кавією.

ШКАГО, 28 липня. — Видано розпоряджене, аби Гейвуд, провідника юні Промислових Робітників Світа, випущений з в'язниці в Форт Лівенворт, де він від довшого ясу сидів за робітничу справу. Його будуть судити поново.

На кавією зложено \$53.400 в посылку, бондах і тотівці. Двадцять сім тисяч доларів зложено шікагоський міліонер, соціаліст, Вільям Брюс Лойд.

Горіший Шлеск обнятий страйком.

БЕРЛІН, 28 липня. — Один з найбільших страйків в історії горішого Шлеска вбух тут в Хорові і Самборі банько Катівичи. Робітники є деренгати впливами Спартакія. В цілій провінції нема цілковито світла, копальні нечинні і весь промисл стриманий, котрий уживає електричної сили.

30.000 робітників коло електрику на страйку.

БЕРЛІН, 28 липня. — Всі робітники електричних заводів "Сімонс-Шукерт Ко." вийшли на страйк. 30.000 робітників є на страйку з тої причини, що ся фірма віддала з роботи 10.000 робітників за генеральний страйк на-21 липня.

Рівнож вбух довго очікуваний страйк гірників в околицях Лиська.

Міжнародний конгрес-трейд-юніон в Амстердамі.

АМСТЕРДАМ, 28 липня. — Зібрани ся тут майже всі делегати з 17 ріжних країв, котрі мають рєпрезентувати 18.000.000 робітників зорганізованих в фахових юніях. Має се бути дуже-важний конгрес, вже хоч би з того взгляду, що засідати на нім буде найбільше реакційних провідників фахових юній.

Більшість делегатів, се люди типу Гомперса, котрий не має однак богато впливу навіть серед робітничих провідників в Європі, позаяк Америкаюча Федерация Праці уважають там за цілковито несоціалістичну організацію (бо тако вона й не є), а члени европейських заводових організацій є найменше 90 процент соціалістами.

Кореспондент доносить, що о скільки се відносить ся до европейських робітників, то вони уважають війну за скінчену і ненависть та упередженя одних до других зникають цілковито.

Організатори конгресу сподівають ся успіху у згідних нарад, позаяк податичники (найважніший) питань вони не будуть порушувати. Однак синдикалісти мають вестти на порядок денний політичні справи.

Жовніри напали на преміера.

МЕЛБОРН, Австралія. — Як вислід бурливого інтервю між Г. С. В. Лосоном, преміером Вікторією, а представниками жовнірів, котре відбуло ся в домі преміера, один з жовнів ударив каламарем преміера в голову. Пізніше жовніри поклали викидати на улику бюрвої меблі і подерли важні офіційальні документи.

Страйк в Норвегії відбув ся з успіхом.

КОПЕНГАГА, 26 липня. — 24-годинний протестаційний страйк зівстав впровадженій в житє всіми робітниками. З вняткою Ставангер, страйк відбув ся без жадних випадків і був уважаний за святво. Страйк відбував ся також в Христіяні, де робити в місті шіа ковито, були устали.

Фінляндська полуднева армія побита.

ШТОКГОЛЬМ, 18 липня. — Кореспондент штокгольмської газети "Соціал Демократен" доносить з фінляндської столиці, що полуднева фінляндська армія побита більшовіцями, але північна наглим виступом потрафила вратувати більшу часть своїх жовнірів.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ НА УКР. РОБ. ДІМ В ВІННІПЕГУ.

В. Давидорський, Думас \$11.00 М. Дері, Монреал 10.00 М. Канасевич, Сінатр 10.00 А. Клим, Еспанола, Онт. з прод. целогол 5.00 О. Руснак, Кеимор 2.50 М. Сиволос, Маренго 1.00 І. Маріанч, Ланюк 1.00 Ф. Косташук, Вегрєвіл 1.00 М. Кіфюк, Гіларєст 50.

Вінніпер, Ман.

З предст. "Свідки" \$118.51 Позіаставша гоївка 50.45 Укр. Роб. Театру 15.00 З предст. "Наг.Полтавка" 37.50 М. Стеранко 15.00 Ів. Топоровський 5.00 В. Яловега 2.00 І. Миланік 1.00 П. Чарнецькі 1.00 \$230.45

Атїкокен, Онт.

Ю. Василик \$5.00 І. Вакуска 2.00 І. Джаман 2.00 К. Пацькевич 1.00 Ф. Мельник 1.00 І. Дрогомирський 1.00 Г. Чех 1.00 М. Поврознік 1.00 С. Свотис 1.00 \$15.00

Кандагар, Саск.

С. Кравчук \$5.00 Д. Тимчук 2.00 В. Тимофійчук 2.00 Н. Гулшук 1.50 Яків Галул 1.00 \$11.50

Белю, Альта.

Тов. П. Рошко зібрав на У. Р. Дім в Вінніпегу від слід. т.т.: Г. Бобешко \$10.00 І. Заричський 5.00 П. Рошко 3.00 П. Виничук 2.00 Ф. Мокрій 2.00 М. Вакалюк 1.00 Д. Семотюк 1.00 О. Даниш 1.00 П. Шпак 1.00 В. Костініюк .50 І. Нагірняк .50 \$27.00

Теренс, Ман.

Тов. С. Гладкий зібрав на У. Р. Дім в Вінніпегу від слід. т.т.: В. Солімон 2.00 С. Гладкий 1.00 С. Солімон 1.00 В. Колик 1.00 Т. Мошенка 1.00 \$7.00

Просить помочи.

В імені Укр. Роб. Дому склала всім жертводавцям та лекторам як найсереднійшу подяку. Взяваю також всіх робітників та фермерів в Канаді та Злуч. Державах, щоби і на дальше старались зібрати та жертвувати на Укр. Роб. Дім в Вінніпегу хто кілько зможе.

Грошей на сплату догву потрібно, і-то сейчас, то-ж не отягайте ся товариші, а присилайте як найскорше, найменша Ваша жертва зробить велику помічну роботу для Вашої робітничої інституції.

НЕ ТРАТЬТЕ ЧАСУ, ТОВАРИШИ!!!

Д. Стечишин, секр.

ПРОСИТЬ СЯ

ВСІХ ЧЛЕНІВ УКР. РОБ. ДОМУ В КАНАДІ І ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ

аби всі вони негайно прислали на руки секретаря У. Р. Д. в Вінніпегу свої найновіші точні адреси. Заряд Укр. Роб. Дому потребує комунікувати ся з всіми членами У. Р. Д. і до сего йому конечи точні адреси всіх членів.

Богато членів У. Р. Д. може не читати "Укр. Роб. Вістий", тому ті члени, які читають "У. Р. В." повинні повідомити про сю просьбу відомі їм члени в своїй місцевості. З надісланем адрес просимо ще раз не отягати ся, а засилати їх негайно. Просить ся також писати адреси точно і виразно, щоби можна легко розібрати.

Листи просить ся адресувати як слідує:

UKRAINIAN LABOR TEMPLE Cor. Fritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

За Український Робітничий Дім, Д. СТЕЧИШИН, секретар.

ПРОСИТЬ СЯ

ВСІХ ЧЛЕНІВ УКР. РОБ. ДОМУ В КАНАДІ І ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ

аби всі вони негайно прислали на руки секретаря У. Р. Д. в Вінніпегу свої найновіші точні адреси. Заряд Укр. Роб. Дому потребує комунікувати ся з всіми членами У. Р. Д. і до сего йому конечи точні адреси всіх членів.

Богато членів У. Р. Д. може не читати "Укр. Роб. Вістий", тому ті члени, які читають "У. Р. В." повинні повідомити про сю просьбу відомі їм члени в своїй місцевості. З надісланем адрес просимо ще раз не отягати ся, а засилати їх негайно. Просить ся також писати адреси точно і виразно, щоби можна легко розібрати.

Листи просить ся адресувати як слідує:

UKRAINIAN LABOR TEMPLE Cor. Fritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

За Український Робітничий Дім, Д. СТЕЧИШИН, секретар.

ПРОСИТЬ СЯ

ВСІХ ЧЛЕНІВ УКР. РОБ. ДОМУ В КАНАДІ І ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ

аби всі вони негайно прислали на руки секретаря У. Р. Д. в Вінніпегу свої найновіші точні адреси. Заряд Укр. Роб. Дому потребує комунікувати ся з всіми членами У. Р. Д. і до сего йому конечи точні адреси всіх членів.

Богато членів У. Р. Д. може не читати "Укр. Роб. Вістий", тому ті члени, які читають "У. Р. В." повинні повідомити про сю просьбу відомі їм члени в своїй місцевості. З надісланем адрес просимо ще раз не отягати ся, а засилати їх негайно. Просить ся також писати адреси точно і виразно, щоби можна легко розібрати.

Листи просить ся адресувати як слідує:

UKRAINIAN LABOR TEMPLE Cor. Fritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

За Український Робітничий Дім, Д. СТЕЧИШИН, секретар.

ПРОСИТЬ СЯ

ВСІХ ЧЛЕНІВ УКР. РОБ. ДОМУ В КАНАДІ І ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ

аби всі вони негайно прислали на руки секретаря У. Р. Д. в Вінніпегу свої найновіші точні адреси. Заряд Укр. Роб. Дому потребує комунікувати ся з всіми членами У. Р. Д. і до сего йому конечи точні адреси всіх членів.

Богато членів У. Р. Д. може не читати "Укр. Роб. Вістий", тому ті члени, які читають "У. Р. В." повинні повідомити про сю просьбу відомі їм члени в своїй місцевості. З надісланем адрес просимо ще раз не отягати ся, а засилати їх негайно. Просить ся також писати адреси точно і виразно, щоби можна легко розібрати.

Листи просить ся адресувати як слідує:

UKRAINIAN LABOR TEMPLE Cor. Fritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

За Український Робітничий Дім, Д. СТЕЧИШИН, секретар.

ПРОСИТЬ СЯ

ВСІХ ЧЛЕНІВ УКР. РОБ. ДОМУ В КАНАДІ І ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ

аби всі вони негайно прислали на руки секретаря У. Р. Д. в Вінніпегу свої найновіші точні адреси. Заряд Укр. Роб. Дому потребує комунікувати ся з всіми членами У. Р. Д. і до сего йому конечи точні адреси всіх членів.

Богато членів У. Р. Д. може не читати "Укр. Роб. Вістий", тому ті члени, які читають "У. Р. В." повинні повідомити про сю просьбу відомі їм члени в своїй місцевості. З надісланем адрес просимо ще раз не отягати ся, а засилати їх негайно. Просить ся також писати адреси точно і виразно, щоби можна легко розібрати.

Листи просить ся адресувати як слідує:

UKRAINIAN LABOR TEMPLE Cor. Fritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

За Український Робітничий Дім, Д. СТЕЧИШИН, секретар.

ПРОСИТЬ СЯ

ВСІХ ЧЛЕНІВ УКР. РОБ. ДОМУ В КАНАДІ І ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ

аби всі вони негайно прислали на руки секретаря У. Р. Д. в Вінніпегу свої найновіші точні адреси. Заряд Укр. Роб. Дому потребує комунікувати ся з всіми членами У. Р. Д. і до сего йому конечи точні адреси всіх членів.

Богато членів У. Р. Д. може не читати "Укр. Роб. Вістий", тому ті члени, які читають "У. Р. В." повинні повідомити про сю просьбу відомі їм члени в своїй місцевості. З надісланем адрес просимо ще раз не отягати ся, а засилати їх негайно. Просить ся також писати адреси точно і виразно, щоби можна легко розібрати.

Листи просить ся адресувати як слідує:

UKRAINIAN LABOR TEMPLE Cor. Fritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

За Український Робітничий Дім, Д. СТЕЧИШИН, секретар.

ПРОСИТЬ СЯ

ВСІХ ЧЛЕНІВ УКР. РОБ. ДОМУ В КАНАДІ І ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ

аби всі вони негайно прислали на руки секретаря У. Р. Д. в Вінніпегу свої найновіші точні адреси. Заряд Укр. Роб. Дому потребує комунікувати ся з всіми членами У. Р. Д. і до сего йому конечи точні адреси всіх членів.

Богато членів У. Р. Д. може не читати "Укр. Роб. Вістий", тому ті члени, які читають "У. Р. В." повинні повідомити про сю просьбу відомі їм члени в своїй місцевості. З надісланем адрес просимо ще раз не отягати ся, а засилати їх негайно. Просить ся також писати адреси точно і виразно, щоби можна легко розібрати.

Листи просить ся адресувати як слідує:

UKRAINIAN LABOR TEMPLE Cor. Fritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

За Український Робітничий Дім, Д. СТЕЧИШИН, секретар.

ПРОСИТЬ СЯ

ВСІХ ЧЛЕНІВ УКР. РОБ. ДОМУ В КАНАДІ І ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ

аби всі вони негайно прислали на руки секретаря У. Р. Д. в Вінніпегу свої найновіші точні адреси. Заряд Укр. Роб. Дому потребує комунікувати ся з всіми членами У. Р. Д. і до сего